

Shrnutí stanoviska k návrhu státního rozpočtu pro jednání 20.9.2013

Charakteristiky návrhu, koncepční připomínky, situace a způsob projednávání

- Rozhodující část rozpočtu je dána, vláda může provádět úpravy pouze v několika oblastech, v podstatě v objemech v řádu jednotek procent celkových výdajů.
- Předložený návrh řadu posledních úprav po jednání vlády neobsahuje, pouze některé z nich bylo možné ve stanovisku zohlednit. Z tohoto hlediska vyjadřujeme nespokojenost.
- Otázkou také zůstává mandát současné vlády - jak nová vláda a poslanecká sněmovna se k těmto dílčím změnám postaví a do jaké míry bude tento návrh akceptovat.
- Chápeme omezení současné vlády, ale nelze zároveň akceptovat zakládání negativních důsledků návrhu rozpočtu.
- S vládou uvedenými prioritami souhlasíme, ale kriticky hodnotíme, že návrh nevychází ze širěji chápané koncepce hospodářské politiky.
- Chybí konkrétní vymezení priorit a minimálně popis jejich odrazu ve státním rozpočtu.
- Postrádáme kvantifikaci akcentace investic do vzdělání, vědy, výzkumu a dopravní infrastruktury, kdy například Technologická agentura ČR nedostává potřebné, námi požadované, prostředky.
- Dále není jasné, kde v rozpočtu, jakým způsobem a v jaké výši se odrazí plány na záchranu MS kraje.
- Vypovídací schopnost dokumentu je oslabena častými změnami návrhu.
- Vláda i přes náš požadavek předložila pro jednání tripartity návrh rozpočtu s dokumenty zhruba ve stejné struktuře jako vloni. Tedy bez přehledného shrnutí a vyčíslení všech základních změn, zejména pak těch v souvislosti s kroky hospodářské politiky vlády.

Makroekonomická predikce

- Makroekonomická predikce předloženého návrhu má do jisté míry určitou „rezervu“ v základním scénáři, když s odhadem tempa růstu reálného HDP 0,8 % patří mezi konzervativnější odhady. Přestože i náš odhad pro příští rok je mírně vyšší (1,2 %), tak vzhledem ke zkušenostem v posledních letech doporučujeme, aby úměrná část rozpočtu (dle našich odhadů cca 4-5 mld. Kč) byla navázána na výsledky, kde v případě naplňování prognózy v první polovině roku
- Vítáme navýšení výše výdajů a deficitu při respektování splnění kritéria 3% deficitu vládního sektoru.
- Je nutné upozornit, že současné výhledy jsou postaveny na velmi křehkých základech a předpokladech pokračování trendu snižování záporných hodnot výsledků a postupného dosažení mírně pozitivních meziročních temp růstu produkce a zakázek v ekonomice na počátku příštího roku. Řada problémů a rizik stále vyřešena nebyla a tudíž přetrvávají rizika směrem dolů.

- Reálná situace letos prozatím nepovede k oživení investiční aktivity či nárůstu zaměstnanosti. Mírně pozitivní trend tu ale bezpochyby je a naše očekávání o stabilizaci a následném pomalém oživení na přelomu roku zatím neměníme.

Fiskální konsolidace a kritérium vládního deficitu (3 % nominálního HDP v daném roce)

- Vítáme odložení cíle dosažení vyrovnaného schodku v roce 2016.
- Podporujeme cíl mírnější fiskální konsolidace a ozdravení veřejných rozpočtů.
- Připomínáme, že působení fiskální politiky není jen o sumách výdajových škrťů, ale i o struktuře, transparentnosti, důvěryhodnosti a udržitelnosti výdajů.

Příjmy SR

- I přes relativně „nepřestřelenou“ makroekonomickou prognózu jsou podle nás odhady některých příjmů již méně opatrné. Například v oblasti spotřebních daní či v oblasti DPPO.
- Vedle zmíněných rizik požadujeme podstatně účinnější politiku na zamezení daňových úniků.

Hospodaření státu

- Vláda v rámci přípravy rozpočtu rozhodla o zrušení plošného snížení výdajů pro rok 2014 oproti původně schválenému střednědobému plánu s odůvodněním, že nebylo rozhodnuto o konkrétních úsporných opatřeních (zjednodušení agend, zrušení duplicit apod.). Tento argument považujeme za nedostatečný a vláda měla učinit kroky, které by buď konkrétní opatření navrhovaly či v některých kapitolách provést plošné snížení alespoň v omezeném rozsahu, aby byl vytvořen tlak na efektivnost pod zodpovědností příslušného ministra jako manažera resortu.
- I přes snížení položky „Nákup služeb“ z 34,27 mld. Kč (dle návrhu v roce 2013) na 32,745 (návrh 2014, tj. meziroční změna -4,5 %), dochází k navýšování položek jako je „nákup materiálu“ (+22,8 %) či „ostatní nákupy“.

Podpora VaVal

- Návrh státního rozpočtu pro rok 2014 přiděluje TA ČR (kapitola 377) přibližně stejné prostředky jako v roce 2013, přestože u všech významných poskytovatelů podpory ve VaVal se plánuje jejich navýšení v řádech 100 mil Kč. Pro rok 2015 je situace ještě horší, kdy je navrženo dokonce snížení o 90 mil. Kč. Technologická agentura ČR vznikla jako obdoba Grantové agentury ČR (GA ČR) pro aplikovaný výzkum a jejich rozpočet by se měl blížit na stejnou úroveň. V praxi je však rozpočet GA ČR navýšován a rozpětí mezi oběma institucemi se výrazně zvětšuje.
- Požadujeme navýšení rozpočtu na podporu nových projektů TA ČR minimálně o 600 mil. Kč pro roky 2014 až 2016. V opačném případě by to bylo po více než deseti letech poprvé, kdy nebudou v daném roce podpořeny žádné nové projekty v aplikovaném technologickém výzkumu.

Doprava

- V rozpočtu nejsou finanční prostředky na převod (odkoupení) budov, které jsou součástí železniční infrastruktury, do vlastnictví SŽDC.
- Výhledy rozpočtů SFDI na roky 2015 a 2016 jsou nepřijatelné, neboť v roce 2015 bude chybět 10,6 mld. Kč a v roce 2016 celkem 8,9 mld. Kč na národní spolufinancování programů EU.

Zvýšení dotace na OZE

- Jako důsledek schválené novely zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie, bude SR zatížen dodatečnými nároky na prostředky, které bude nutno vynaložit na kompenzaci zastropování výše poplatku na obnovitelné zdroje v souladu s touto novelou.
- V kapitole MPO v položce „Dotace na obnovitelné zdroje“ je uvedena stále částka 11,7 mld.Kč. Požadujeme vysvětlení, zda zbývající potřebné prostředky jsou uvedeny („skryty“) v položce „Podpora podnikání“ či někde jinde rozpočtu (pokud jinde, tak kde). V položce „Podpora podnikání“ předpokládáme, že navýšení souvisí s OPPI a Programem technologických center a strategických služeb a tudíž nevidíme, kde jsou potřebné prostředky vyčleněny.

Trh práce

- Výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti jsou navrhovány ve výši 3 mld. Kč z národních zdrojů, po zahrnutí předfinancování projektů EU činí celkem 4,6 mld. Kč (z cca 5,436 v roce 2013 na 4,59 mld. Kč, tj. -15,6 %). S ohledem na cca 550 tisíc nezaměstnaných a ambiciózní opatření v oblasti řešení nezaměstnanosti tuto částku považujeme za nedostatečnou. APZ je postavena na zdrojích z ESF a je nutné navýšit národní zdroje na realizaci opatření z národních zdrojů.

Strukturální fondy

- Existuje zde značná nejistota v částce, kterou se vzhledem k nedostatečné připravenosti či nízké absorpční kapacitě vyčerpat nepodaří (MMR odhaduje za rok 2014 na 11,6 mld. Kč) a jaká bude velikost korekcí udělených EU v roce 2014.
- Vzhledem k relativně vysokému podílu výdajů spolufinancovaných z EU a k výši rizika, postrádáme popis kroků k zajištění plného vyčerpání prostředků z rozpočtu EU a jaká jsou rizika nevyčerpání. Upozorňujeme na riziko významné provázanosti investičních výdajů na SF EU, nejen z pohledu rizika nezískání dotací, ale také z pohledu dlouhodobé struktury národních veřejných rozpočtů.

V Praze dne 19.9.2013

Příloha: Význam průmyslu a podnikatelského prostředí

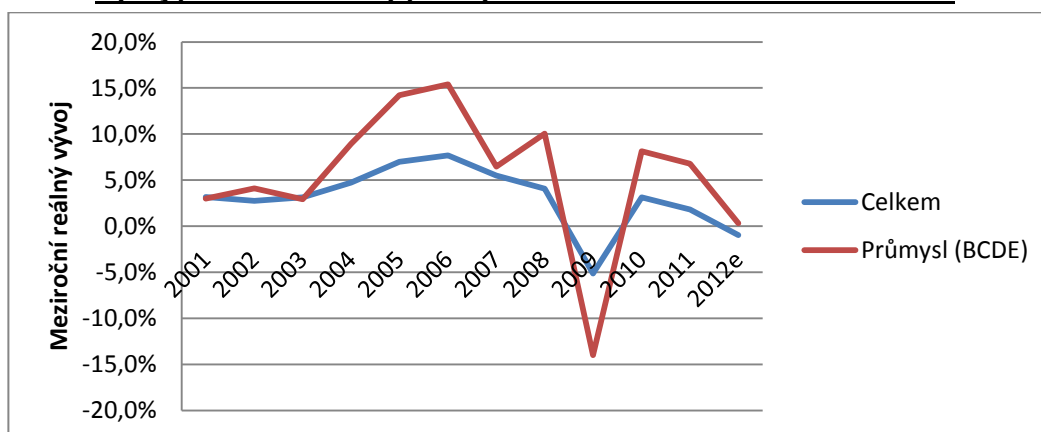
- Současná i budoucí vláda musí reflektovat, kdo je skutečným tvůrcem přidané hodnoty a kdo vytváří práci a platí daně. Vysoký podíl veřejného sektoru vytváří rizika udržitelnosti do budoucna a složitost změn ve společnosti bez sociálních dopadů.
- Veřejná správa musí být reformována tak, aby nekladla překážky podnikatelskému prostředí a byla službou pro obyvatele. S tímto přístupem pak musí být také odměňována.
- Při zohlednění významu podniků a zejména se sektoru průmyslu, je potřeba stanovit priority s ohledem na potřebu kvalifikovaných technicky vzdělaných pracovníků, aplikovaného výzkumu a inovačního potenciálu a kvalitní infrastruktury.

Podíl odvětví na celkové přidané hodnotě (tj. na přidané hodnotě všech odvětví ekonomiky)

Odvětví\rok	2011	2012
Průmysl celkem (BCDE)	30,49%	30,94%
F Stavebnictví	6,79%	6,33%
H Doprava a skladování	6,16%	6,20%
Průmysl + stavebnictví	37,28%	37,27%
Průmysl + doprava a skladování	36,65%	37,14%
Průmysl+stavebnictví+doprava a skladování	43,44%	43,47%

Zdroj: vlastní dopočty na základě dat ČSU, 2013

Vývoj přidané hodnoty průmyslu a všech odvětví v ČR 2001-2012

Zdroj: vlastní dopočty a graf na základě dat ČSU, 2013